

Referátum

A Belügyminisztérium anyagi-technikai szakszolgálatának tevékenysége. A fegyveres erők és testületek együttműködésének tapasztalatai és a további feladatok

Szentpéteri Gyula rendőr ezredes, BM anyagi és technikai csoportfőnök

Vitaindítómban *három fő kérdéssel* kívánok foglalkozni.

Először tájékoztatást adok a BM anyagi-technikai szolgálatának az elmúlt években végzett tevékenységéről, természetesen csak az értekezlet jellege által meghatározott mélységben.

Ezt követően ismertetem a szolgálat fejlesztésére vonatkozó célkitűzéseinket, elképzeléseinket.

Végül a BM szemszögéből értékelem a fegyveres szervek és testületek eddigi együttműködésének tapasztalatait és kitérek további feladatainkra is.

I.

Az anyagi-technikai szolgálat tevékenysége

VI. ötéves tervi célkitűzéseink megvalósítása során általános feladatunkat képezte az anyagi-technikai és szociális ellátás szervezeti feltételeinek korszerűsítése, a szolgálati területek munkája közvetlen támogató anyagi-technikai eszközök minőségi és mennyiségi fejlesztése, a rendelkezésre álló költségkereteknek megfelelően az ellátottság szintentartása, illetve lehetőség szerinti javítása.

A nehezebb gazdálkodási körülmények és a parancsnoki nevelőmunka hatására fokozódott a személyi állomány felelősségérzete, a takarékosabb, jobb gazdálkodás iránti fogékonysága, erősödött a közgazdasági szemlélet.

A szakszolgálatok munkája a szakmai irányítástól intenzívebb felügyeletet és a korábbinál jelentősebb szakmai segítségnyújtást igényelt.

Részleteiben:

1. Technikai szakterületen

- Az MN HTI irányításával kifejlesztettük az R-78 típusú 7,65 mm-es pisztolyt, melyből az első ellátás folyamatban van. A fegyver hatásos tűzerejű, emellett könnyű, viszonylag kis méretű, így a rejtett viselésre is alkalmas. Ugyanakkor komoly gondokat okoz az alacsony műszaki színvonalú RPD golyószóró. Igen elhasználódott állapotúak az AK-47 géppisztolyok és egyes 9 mm-es pisztolysorozatok. Ezek kiváltása halaszthatatlan. Befejeződött a könnygázszóró gumibot próbahasználata. A tapasztalatok alapján az első ellátást 1986. évben kezdjük meg. Ennek során a társfegyveres testületek igényeinek megoldására is gondot fordítunk.

- A vegyvédelmi személyi felszerelésű anyagokból az ellátás teljes, jelentős elmaradás van viszont a kollektív mentesítő felszerelések terén. (PDP-2)

- A fotótechnikai eszközöknél lényeges mennyiségi és minőségi fejlesztések történtek. Az egyes beruházások vonzataként korszerű fotólaboratóriumok kialakítására került sor.

- Javult a közlekedésrendészet technikai felszereltsége. Teljes első ellátást biztosítottunk az automatikus működtetésű, dátumozó hátfalás fényképezőgépekből, amelyek révén a közlekedési szabálysértéseket hitelesen lehet rögzíteni.

- A bűnügyi szakterületen tovább folytattuk a mikroanalitikai rendszer bővítését, illetve a megyei RFK-k részére sztereo-mikroszkópokat biztosítottunk.

- Az FRE akció-csoportjait és a tűzserész alegységet speciális felszereléssel láttuk el, így pl.: fémkeresőkkel, röntgenkészülékekkel, célszerszámokkal, robbanóanyag szállító utánfutóival, különböző csőrő- és leereszkedő készülékekkel, éjjellátó készülékkel, különleges fegyverzeti anyagokkal.

- Ügyviteli eszközök terén elsősorban az irattározási kapacitás bővítésére, a mikrofilmtechnika bevezetésére, az iratmásológépek fejlesztés jellegű kiváltására, személyi szám ellenőrző készülék bevezetésére került sor.

- Az oktatástechnikai fejlesztések során a Kutya vezető-képző Iskolán, a BM FRE-nél filmvetítéses lőtermet létesítettünk. A BM tanintézetek számára különböző oktató, kiképző berendezéseket biztosítottunk.

2. A gépjármű szakterületen

Az elmúlt években a fejlesztési források korlátozottsága miatt fő célkitűzésünk a meglévő eszközállomány racionálisabb igénybevételére, gazdaságosabb kihasználására irányult. A járműpark mennyiségében lényegében nem változott, de tovább korszerűsödött. Befejeződött a gépjárművek tipizálása.

A szolgálati szállítási feladatokat a főfoglalkozású gépjármű-vezetői létszám csökkentésével és elsősorban az ügyintéző vezetési rendszer további szélesítésével oldottuk meg. A BM szolgálati gépjárművei jogszerű és gazdaságos igénybevételének javítására bevezettük a hétvégi közúti ellenőrzéseket.

Javult a kmb-csoportok járműellátása és folytatódott a kmb-szolgálatba beosztottak részére a soron kívüli gépkocsivásárlás kedvezményes hitelnyújtás mellett történő biztosítása.

Intézkedéseket tettünk az üzemanyag-felhasználás csökkentésére. Az 1983. évi üzemanyag-korlátozás következtében a járművek korábbi időszakban tapasztalt éves km-futása csökkenő tendenciára váltott és jelentősen nőtt az üzemanyag-megtakarítás.

Az 1980-ban bevezetett, majd 1982-ben a BM Határőrség sorállományú gépkocsivezetőire is kiterjesztett hajtóanyag-megtakarítás premizálásának bevezetése eredményesen segítette elő a fajlagos üzemanyag-felhasználás csökkentését, a gazdaságos forgalmazást.

A hajtóanyag-fogyasztás további csökkentésének elősegítésére új elszámoló normát vezetünk be, amelyet a szervek 1985. január 1-től általánosan alkalmaznak. Az új elszámoló rendszer következtében, amely egyben normaszigorítás is, egyszerűsödött az elszámolás, csökkent az adminisztrációs munka.

A járművek javítása, karbantartása terén elsősorban a gazdaságos üzemeltetés infrastrukturális feltételeinek folyamatos biztosítására törekedtünk. A BM-szervek javítóbázisai a korábbi tervidőszakban lényegében kiépültek, így feladatunk a javítóműhelyek eltérő műszaki-technikai felszereltségének közelítése volt. Ennek hatására a járműüzemeltetés területén a gépjárművek javításával és karbantartásával kapcsolatos költségek pozitívan alakultak.

Alapvető feladatunknak tekintettük a szerelő állomány stabilizálását, a munkahelyhez való kötődésük erősítését. Ezért a gépjármű-szolgálatok közötti szocialista versenymozgalom értékelési szempontjainak korszerűsítésével, azok aktuális célkitűzéseikhez, gazdaságossági követelményekhez történő igazításával növeltük az anyagi érdekeltséget. A személyi tulajdonú gépjárművek belügyi javítóműhelyekben kísérleti jelleggel történő javításának kedvező tapasztalatai alapján intézkedünk az országos bevezetésre.

A szolgálati gépjárművek hatékonyabb és gazdaságosabb javítása érdekében kísérleti jelleggel bevezettük a BM-szervek közötti szakosított gépjármű-javítást.

3. *A ruházati szolgálat területén* is az elmúlt években alapvetően az ellátás színvonalának javítását és gazdaságosabbá tételét tekintettük fő feladatunknak. E munkánk során folyamatosan kerestük, illetve korszerűsítettük azokat az ellátási formákat, módszereket, amelyek révén lehetővé vált a gazdaságos gyártás és a folyamatos zavartalan ellátás (pl. fazon és alapanyag egységesítése, adminisztráció csökkentése, egyenruházatok teljes körű konfekcionálása, saját bolt létrehozása stb.).

A korszerűsítő munkában az időjárás és a munkaköri ártalmak ellen fokozottabb védelmet nyújtó, a lehetőségekhez mérten modernebb megjelenésű és alapanyagú öltözetek kialakítására törekedtünk.

A ruházati készletek (béke és „M”) a szolgálati feltételeket és a harcкészültséget biztosítják.

A tervezett és végrehajtott korszerűsítések a ruházati szakanyagoknál lehetővé tették a minőségi és a megjelenési színvonal fejlődését. Ennek keretén belül az alaptevékenységet és a speciális feladatokat végző állomány részére több – a szolgálati követelményekhez jobban igazodó – új cikk kialakítását végeztük el, amelyek a gyakorlatban beváltak, rendszeresítésük megtörtént. Ilyenek a téli szolgálati pantalló, lángálló ruházat a helikopter vezetők és a FRE Tűzszerszég alegység részére, új alapanyagú női egyenruha.

4. *Bútorzat és berendezés területén*

A munkahelyek kultúráltsága és felszereltsége érdekében a beruházásokhoz kapcsolódó fejlesztéseknél a reális igényeket alapul véve biztosítottuk a berendezéseket. Szorgalmaztuk az egységes, modern bútorok beszerzését (ALFA bútorcsalád), a kulturált munkahelyek kialakítását.

Élelmezési szakterületen

Az élelmiszer árak központi emelésével összhangban készült normamódosítások lehetővé tették a személyi állomány megfelelő szintű élelmezését. A normaélelmezések és a köztéteztetések színvonala fejlődött. Az önkiszolgáló rendszert mind több helyen eredményesen alkalmazzák a munkaeöngondok enyhítése és az étkezés gyorsítása érdekében.

A Határőrségnél általánossá vált a többmenüs ebéd, bevezetésre került a hidegvacsoráztatási rendszer. Eredményes kiegészítő gazdálkodással egészítik ki a norma szerint biztosított összeget.

6. *Beruházások*

A VI. ötéves tervidőszakban beruházási keretünk több mint kétharmadát a sorállomány, továbbá az elsőfokú rendőri szervek szolgálati, élet- és munkakörülményeinek javítására fordítottuk.

Azzal számolunk, hogy a keretet – az ez évre előírt kötelező maradvány kivételével – teljes mértékben felhasználjuk.

Az egyéb állami beruházások döntő többsége a BM Építési és Elhelyezési Osztály lebonyolításában valósul meg. Ezen kívül a BM Határőrség Országos Parancsnokság, illetve egyes BM-szervek lebonyolításában, leadott hatáskörben is épülnek új objektumok.

Az elmúlt időszakban a versenytárgyalás kötelező bevezetése óta több kezdődő beruházásunk kivitelezését nyílt versenytárgyalási felhívás keretében meghirdettük.

A versenytárgyalások kedvező eredményt hoztak, a számításba vett beruházási előirányzatokon belüli árajánlatokat kaptunk. A határőrségi beruházások többsége csapatépítkezés keretében a BM Határőrség kivitelezésében épül, figyelemmel a HB 256/1975. számú – a laktanya rekonstrukciós programra vonatkozó – határozatára.

A VI. ötéves tervidőszak alatt az egyéb állami beruházások pénzügyi lehetőségeinek alakulása – az elért eredmények mellett – azt is jelentette, hogy az avult, korszerűtlen épületeink kiváltását

nem tudtuk a tervezett ütemben megoldani, így nagyarányú és ismétlődő felújítási ráfordításokat kell eszközölnünk.

7. Lakásellátás

Az elmúlt években arra törekedtünk, hogy a szolgálati lakások építése mellett minél nagyobb szerepet kapjanak az önrés építési formák. Lakásjogszabályainkat is ilyen szellemben korszerűsítettük.

Ma már az újonnan központilag épülő lakások mintegy fele társasházi formában valósul meg. Annak ellenére, hogy a megoldott lakásproblémák számát tekintve a tervezetthez képest jelentős túlteljesítést értünk el, különböző okok miatt a lakásellátottság színvonala nem javult.

A hellyégi dolgozók önrés lakásépítésének támogatásához a lakásberuházási keretből lakásépítési alapot képezzünk. A lakásépítési alap felhasználása teljeskörű.

Az eddigi mennyiségi eredményeinket azonban a BM-kölcsönök összegének jelenlegi szintjével már nem tudjuk tartani. Ennek oka az, hogy a lakásépítés, vásárlás költségei jelentősen megnövekedtek, s ez egyre nagyobb terhet ró az állományra, különösen az anyagilag gyengébb teherbíró képességű fiatalokra.

8. Energiagazdálkodás

Az állami elvárásoknak és a szolgálati követelményeknek megfelelően a belügyi gazdálkodás rendszerében is súlyának megfelelő jelentőséget kapott az energiagazdálkodás.

Megteremtettük a képzett szakemberekből álló, központilag és egységes alapelvek szerint irányított korszerű szervezeti feltételek között tevékenykedő energetikus hálózatot.

Ennek eredményeként a belügyi energiafelhasználás 1980-1985. között az előirányzott 10% helyett várhatóan kevesebb mint 3%-kal emelkedett. Mindezt a megvalósuló fejlesztések mellett a gazdaságosság javulásával, jobban szervezett munkával sikerült teljesíteni. Csak példaként említem, hogy ma már átlag 10%-kal kevesebb tüzelőanyag fogy 1 m³ légtér fűtésére, mint 1980-ban.

Az eredmények elérése és azok továbbfejlesztése a szakágazatban is szüntelen megújulást követel, ezért rendszeres szakmai továbbképzéseket tartunk. Évenként három alkalommal felmérjük és elemezzük az energiafogyasztás alakulását. A szükségletek anyag és költségelőirányzatainak reális meghatározásához fajlagos mutatószámokat képeztünk. Folyamatossá tettük a veszteségfeltárást, amelyet vállalati közreműködéssel központilag is támogatunk. A tervszerű és egységes végrehajtás érdekében Energiagazdálkodási Szabályzat került kiadásra.

A belügyi energiagazdálkodásban a jövőt illetően azt tartjuk fontosnak, hogy a kialakított rendszert megszilárdítsuk. Energetikusaink szakmai hozzáértését, az energiavesztés feltárását, a szervezettséget és tervszerűséget fokozzuk. Növelni kívánjuk az energiagazdálkodásban a személyi érdekeltiséget, az anyagi ösztönzés mértékét.

9. Újítási tevékenység

Az elmúlt évek során a Belügyminisztériumban az újító tevékenység eredményesen működő mozgalommá fejlődött. Irányítását, szervezését kijelölt felelős szakmai szerv végzi. A konkrét feladatokat miniszteri parancsokkal kiadott Újítási Szabályzat teszi minden területen a szakmai vezetők kötelességévé.

Az újítók által kidolgozott, a gyakorlatban megvalósított és hasznosított új korszerű műszaki és szervezési megoldások a szolgálati feladatok hatékonyabb ellátása mellett az 1980-1984. közötti időszakban több mint 43 millió Ft hasznos eredményt jelentettek a BM számára. Az újítások döntő százaléka a technikai területeken (híradó, gépjármű, bűnügyi, operatív-technikai stb.) kerültek kidolgozásra és megvalósításra.

A népgazdasági célkitűzések megvalósításával összefüggő belügyi feladatok megoldásánál a jövőben még inkább szükség van az újítók közreműködésére, új korszerű, gazdaságos és hatékony megoldások kidolgozására.

II.

Fejlesztési célkitűzéseink

A BM képviselőinek az OT-vel és a PM-mel folytatott tárgyalásai során anyagi-technikai fejlesztésre előre láthatólag mintegy 1000 MFt használható fel.

1. *Fegyverzet* fejlesztésre a rendelkezésre álló pénzeszközök több mint 60%-át irányoztuk elő. Volumenben is ez a tervidőszak legjelentősebb feladata, amelynek megvalósításával a már többször elhalasztott átfegyverzési program kerül végrehajtásra.

Szükségességét indokolja, hogy a rendszerben levő RFD golyósörök és KGK géppuskák, valamint a 9 mm-es RK-59 és R-51 pisztolyok műszaki állapota a hadrafoghatóságot a későbbiekben már nem biztosítaná.

A beszerzésre kerülő PKM golyósörök és PKMSZ géppuskák a használati követelményeket magas szinten elégitik ki, könnyen kezelhetők és nagy tüzerőt képviselnek. Rendszeresítésükkel biztosítható a fegyveres testületek egységes fegyverzeti felszerelésének követelménye.

A polgári és vegyesruhás állományt R-78, az egyenruhás állományt PA-63 mintájú pisztolyokkal kívánjuk felszerelni.

Az MN Fegyverzeti Szolgálatfőnökség kérésünkre 100 db AK-47 géppisztoly javítását és felülvizsgálatát elvégezte. Ennek eredményei megerősítették azokat a korábbi tapasztalatokat, hogy a géppisztolytípus rohamos műszaki avulása már a hadrafoghatóságot veszélyezteti.

Ismerve azt, hogy a közeljövőben új típusú géppisztoly rendszerbe állítása nem jöhet szóba, szükséges az MN Fegyverzeti Szolgálatfőnökséggel és a BM Határőrség Országos Parancsnoksággal közös egyeztetést követően az AK-47 géppisztolyok kivonását, illetve cseréjét megoldani, más alkalmas típusal.

A vegyvédelmi felszerelések érdemi fejlesztésével nem számolunk. A fő célkitűzés az FRE speciális feladatot ellátó egységei részére a szükséges technikai eszközök biztosítása, néhány HŐR kerületnél a PDP-2 kollektív mentesítő eszközök kiváltása, illetve a SUFI rendszer fokozatos korszerűsítése, újonnan kifejlesztett eszközökkel történő ellátása.

A lézeres célzást gyakorló készülékek mintasorozatát követően a további gyártástól – tekintettel a BM minimális igényére – a Magyar Optikai Művek elzárkózott. Amennyiben a társ fegyveres szervek és testületek részéről érdemi igény merülne fel, úgy látok lehetőséget a sorozatgyártás megvalósítására.

2. *Gépjármű-szolgálat* terén az elkövetkező években sem lesz lehetőség a BM járműállományának növelésére. A gazdaságossági célkitűzések megvalósításához elsősorban a forgalmazásban rejlő tartalékok feltárásával és hasznosításával járulhatunk hozzá. Ennek szellemében – a GB határozattervezettel összhangban – felülvizsgáljuk a személyi tulajdonú személygépkocsik szolgálati célú igénybevételének lehetőségét.

A forgalmazás területén további tartalékot látunk a tehergépkocsik és autóbuszok igénybevételének központi koordinálásában, valamint a járművek amortizációs és éves futás-normáinak felülvizsgálatában.

A növekvő szolgálati feladatok maradéktalan ellátása szükségessé teszi egyes járműtípusok korszerűsítését is. Ennek érdekében megkezdjük az amortizálódott vízi járművek utánpótlását, a balatoni mentőhajók és egyéb motorcsónakok kiváltását.

A közlekedési morál alakulása, a nagyvárosok motorizációs fejlődése egyre nagyobb követelményeket támaszt a közlekedésrendészeti feladatok ellátásában. A közlekedési fegyelem javítása, a KRÉSZ szabályainak fokozottabb betartatása szükségessé teszi a motoros járőrszolgálat bővítését és ezzel egyidejűleg korszerű, megbízható motorkerékpárok beszerzését.

A hazai motorkerékpár ellátás ismert helyzete miatt a járőrszolgálat követelményeinek megfelelő járműtípus árukompensációs alapon történő beszerzésére tőkés piacukatást végeztünk, melynek eddigi eredményei kedvezőnek értékelhetők.

3. A ruházati szolgálat területén törekszünk az ünnepi öltözet díszítettségének fokozására, amennyiben a feltételek megteremtődnek a köznapi és az ünnepi öltözetek elkülönítésére, továbbá a speciális szolgálati feladatokat ellátók egyen-, munka- és védőruházatának a szolgálati követelményekhez igazodó korszerűsítésére.

4. A testületi beruházások tekintetében továbbra is az elsőfokú rendőrségi és a határőr-őrs beruházásokat részesítjük előnyben.

5. A lakásfejlesztés terén elsősorban a budapesti lakáshelyzetet kívánunk javítani.

Sajnos a budapesti lakásfejlesztéseknél a Fővárosi Tanáccsal eddig jól kialakított és bevált gyakorlat feltételein a tanácsi vezetők változtatást kívánnak bevezetni, amelyek a fegyveres erőket és testületeket hátrányosan érintik. E tekintetben mindenképpen érdekeink közös képviselője indokolt.

A legnagyobb problémát az okozza, hogy a tanács sem a szolgálati, sem az önerős lakások tekintetében az általunk igényelt lakásszám biztosítását nem vállalja. A fővárosi lakásépítési program esetleges csökkenése arányosan érintené a K-II szervek lakásszámát is.

További gondot jelent, hogy az önerős lakások egyéb és vonalas kapcsolódó létesítményeinek teljes vagy részleges költségét - vevőkijelölési jog címén - fel kívánják számítani.

A tervidőszak első két évében a tanács a Belügyminisztérium, illetve az általa képviselt fegyveres testületek részére önerős lakások biztosítását nem tervezi.

A felsorolt gondok, problémák megoldásán, rendezésén jelenleg is dolgozunk, és ehhez igyekezzük a társ fegyveres szervek és testületek segítségét.

III.

A fegyveres szervek és testületek eddigi együttműködésének tapasztalatai és a további feladatok

Az egyes szakterületek közötti együttműködéssel - figyelemmel azok eltérő sajátosságaira - külön-külön kívánok foglalkozni.

1. *Fegyverzeti témakörben* az együttműködés elsősorban a HM-mel alakult ki és a gyakorlati feladatok végrehajtásában zökkenőmentesen érvényesült.

A HM illetékes osztályával - mint már előzőekben említettem - közösen kifejlesztésre került

- az R-78 M 7,65 mm-es pisztoly;
- a 9 mm-es gyakorló, jelző pisztoly-lőszer és

folyamatban van a

- robbanó hang- és fénygránát;
- a golyóálló mellény kifejlesztése.

Az MN Fegyverzeti Szolgálatfőnökség rendszeres tájékoztatást ad a különböző lőszersorozatok szavatossági idejéről, illetve azok meghosszabításáról.

A belügyi szervek készletében levő lőszer, robbanó- és pirotechnikai anyagokat - minta beküldése alapján - hadihasználhatósági szempontból évente térítés ellenében az MN központi laboratóriumában vizsgálják be. Az MN-től kapott szakvélemény alapján történik ezen fegyverzeti anyagok továbbtárolása, illetve használatból való kivonása.

Külön írásbeli megállapodás nélkül a Katonai Rendészetnek és az IM BV Parancsnokságnak könyvgyászó spray-k és jelzőtárcsák, illetve egyes közrendvédelmi eszközök (hosszított gumbot, átlátszó pajzs) beszerzését végezzük.

2. *A vegyvédelmi feladatok* végrehajtására a HM, a BM és a MOP szakirányító szervei között együttműködési megállapodás jött létre, amely 1985. december 31-ig érvényes.

Az együttműködés kiterjed:

- a vegyvédelmi tudományos munka, a technikai-anyagi eszközök, laboratóriumi kutatási módszerek fejlesztésére;
- a vegyvédelmi felkészítés, kiképzés, oktatás közös területeinek fejlesztésére, az ezekkel összefüggő rendezvényeken történő szakmai közreműködésekre;
- az Országos Sugárfigyelő és Jelzőrendszer eredményes működését biztosító szervezeti-felkészítési feladatokra, a vegyi-, sugárhelyzetről szóló kölcsönös tájékoztatások, információcserék kialakítására.

Az MN jelentős segítséget nyújt részünkre a haditechnikai eszközök közös megrendelésével. A belügyi szervek igényei olyan kis mennyiségűek, hogy legyártásukra - vállalkozó hiányában, vagy a magas egyedi költségek miatt - nem lenne lehetőségünk. A minőségi átvételt az MN Katonai Átvételi Osztályai végzik.

3. A *gépjárműszolgálat* vonatkozásában az együttműködés a gépjármű üzemeltetést szabályozó rendelkezések kiadásánál, az üzemeltetési normák, az üzemanyag felhasználást korlátozó közös állásfoglalások kialakításánál érzékelhető leginkább. A BM-nél is bevezítettük az MN részére rendszeresített benzinutalványt.

A BM és HM közötti együttműködés elvi szempontból tisztázott, jónak tekinthető. A gyakorlati megvalósulás azonban esetenként bürokratikus elemeket tartalmaz, mely a napi munka során az együttműködés hatékonyságát befolyásolja. Így pl. a két minisztérium egymás kölcsönös segítségénél a döntéseket és engedélyezéseket indokolatlanul magas szinten végzi. Ennek következményeként - figyelembe véve a két szerv szigorú hierarchikus felépítését - egy-egy szakosztály szintű kooperáció gyakorlati megvalósítása csak hosszú idő elteltével realizálódhat. (Pl. a BM által igényelt robbanóanyag szállító jármű kialakítására vonatkozó 2 éves levelezés, közúti járművek rövid időre történő kölcsönadása stb.)

A járművek beszerzése terén is törekszünk az együttműködésre. Pl. az IFA alvázú rabszállító gépkocsik NDK-ból történő beszerzéséről a BM részére az IM BV, ugyanakkor a személygépkocsi és Latvia mikrobusz igények biztosításáról a BM gondoskodik. Az IM BV és a Vám- és Pénzügyőrség részére a Nysa gépkocsi rabszállítóvá való átalakítását az IM BV rendszeresen vállalja, ami jelentős költségmegtakarítást és átfutási idő csökkenést eredményez.

4. Az *építési és elhelyezési feladatok* végrehajtása során az együttműködés rendszeres és folyamatos.

Az együttműködés egyik lényeges, meghatározó területe a fejlesztési, ezen belül az építési-, beruházási terveink egyeztetése, koordinálása, amely kiterjed mind a középtávú (ötéves), mind a konkrét éves terveink összehangolására. Ennek eredményeként kerülhetett sor a Budapest V. kerületi Rendőrkapitányság esetében a Munkásőrséggel közös beruházás megvalósítására. Az Ügyészséggel közös objektum épült a Bp. X. kerületi Rendőrkapitányság számára és folyamatban van a Budapest VI-VII. és a XX. kerületi, valamint a budaörsi Rendőrkapitányságok részére ugyancsak az Ügyészséggel közös új elhelyezés megépítése.

Mint VII. ötéves tervi téma előkészítés alatt áll az ózdi rendőrkapitányság és a Bíróság részére közös beruházás megvalósítására.

Több konkrét megállapodást kötöttünk az illetékes társszervekkel. Ezek közül - a teljesség igénye nélkül - a következőket emelném ki:

- A tárolási és raktározási körülményeket felmértük, majd az együtt-tárolás lehetőségeire vonatkozóan megállapodást készítettünk, kiemelve területi szerveink együttműködésének fejlesztését.

Ennek eredményeként például a Csongrád megyei Baktón a HM rendelkezésére bocsátottunk egy jelentős ingatlant tárolási és egyéb feladatok céljából.

- A lő- és gyakorló terek használatával kapcsolatos kérdések rendezésére a társ fegyveres szervek részvételével tárcaközi koordinációs bizottság alakult. A bizottság részt vett a gyalogsági lőte-

rek létesítéséről, fejlesztéséről szóló szabályok kialakításában. Itt jegyzem meg azonban, hogy e témakörben egyelőre nyitott kérdésként szerepel a lőterek építésével összefüggő feladatok meghatározása.

Gondot jelent ezen a területen, hogy az elektromos lőterek kiépítésénél felújításánál nem minden esetben elég körültekintő a koordinálás. A fejlesztő a társszervek lőkiképzési igényeit (állások száma, elhelyezkedésük stb.) nem mindig veszi figyelembe, így előfordul, hogy a térségben más szerv kezelésében levő lőteret párhuzamosan tovább kell üzemeltetni. Ennek következtében az nem adható vissza mezőgazdasági hasznosításra.

- A HM és a BM közötti megállapodás keretében 1982-ben sor került a HM kezelésű nagytényi, valamint a BM kezelésű gyórszentiváni lőterek cseréjére. Az ingatlancsere eredményeként a BM megkezdte az átvett lőter fejlesztését. A Budapesthez közeli lőter a felújítást követően lehetőséget teremt a társ fegyveres szervek igényeinek részbeni kielégítésére is.

A társszervekkel való együttműködés keretében további ingatlancserét is végrehajtottunk.

I.

- A nagyatádi volt HÖR laktanya kezelői jogát 1982-ben átadtuk a HM részére és ennek ellenértékéért 33 db lakáshoz jutottunk az ország különböző településein. A Munkásörsséggel létrejött megállapodásunk lehetővé tette, hogy a volt szerencsi járási RK objektumát átadjuk részükre és ezért biztosítottak a BM számára egy 370 m²-es építményt, ahol a gyakorló rendőrőrsöt helyeztük el. Ugyanitt az MHSZ részére átadásra került kiképzési, oktatási célokra a zárt löpőpálya a hozzátartozó létesítményekkel. A Munkásörsséggel Heves községben is cseréltünk ingatlanokat, mely mind a két szerv számára előnyös volt.

- Az IM BVOP-val történt megállapodás alapján a BM Továbbképző Tanfolyam Parancsnokság telkéből építési területet adtunk át hosszú távra ideiglenes jelleggel, megnövekedett feladataink segítése érdekében.

- A móri Rendőrkapitányság elhelyezési problémájának enyhítése érdekében a HM-től átvettünk egy általa bérelt ingatlant és cserébe mintegy 200 m² alapterületű létesítményt bocsátottunk rendelkezésükre.

- Folyamatban van a Gödöllőn felszabadult HM szolgálati lakások egy részének átvétele. Itt meg kell azonban jegyeznem: nem egészen értjük, hogy ezekért a lakatok, régi, korszerűtlen és a HM számára szükségtelen lakásokért miért kell darabonként 700 000,- Ft-ot fizetnünk. Az együttműködés szellemében esetleg térítés nélkül, vagy más kompenzációval is elképzelhető lett volna az átadás.

- Ismert a Budapest II., Fő utcai objektumban elhelyezett szervek (BM, BV, Katonai Bíróság, Katonai Ügyészség, IM Könyvszakértő Intézet, IM Orvosszakértői Intézet) sokrétűsége, a különböző feladatokból adódó elkülönítési igény. Jelenleg folyamatban van egy olyan megállapodás előkészítése, melyben egyértelműen meghatározásra kerülne az ingatlant közösen használó szervek kötelezettségei, jogai.

- Az IM BV-vel, a VPCP-vel és a MOP-pal megállapodtunk a VI. ötéves tervi budapesti lakásépítés terén történő együttműködésben. Ennek alapján a Fővárosi Tanács Beruházási Főosztályával közös beruházásban megvalósuló lakásokra vonatkozó 5 éves és éves megállapodások megkötésénél ezeknek a társszerveknek az igényeit is figyelembe vettük, a lakásépítési költségeket pedig a tényleges felhasználás egymás között elszámoltuk.

- Ez évben került sor 15 HM kezelésű BM szolgálati lakás helyzetének rendezésére.

A fegyveres erők, testületek tervegyeztetését követően a HM társulási igényét jelmezte, egyben kérte a beruházás 1988. évi befejezési határidejét. A megtartott egyeztető tárgyalások alapján körvonalozódik a közös beruházás. Az Országos Tervhivatal a beruházás tervezettnél korábbi megvalósításához a pénzügyi fedezetet biztosította. A beruházáshoz a Magyar Posta is társulási szándékot jelentett be.

5. *A fegyveres szerveknek a ruházati szakszolgálatot érintő együttműködése a MILTEXT és a Ruházati Koordinációs Bizottság keretében valósul meg. Így lehetőség nyílik a párhuzamos fejlesztések elkerülésére, a különféle egyenruházatok alapanyagainak egyesítésére, a gazdaságosabb gyártásra és az ellátás összevonására.*

Ennek ellenére előfordultak párhuzamos fejlesztések (pl. társasági ruha) vagy egymás nem megfelelő időben történő értesítése a más fegyveres testületeket is érintő alapanyag, norma, fazon vagy cikk változtatásáról. (Pl. a HM tábornokok egyes ruházati cikkeinek módosítása.)

Konkrét megállapodás alapján a Magyar Néphadsereg Ruházati Ellátó Központja útján valósul meg a BM Határőrség és a BM Tartalékos Tisztképző Iskola hivatásos és sorozott, valamint a BM Kormányőrség keki egyenruhát viselő állománya ruházati ellátása. Eddigi tapasztalataink kedvezőek, problémák csupán egyes új cikkek viselése során merültek fel (82 M. kabát). Ezeket munkakapcsolat keretében jeleztük, megoldásuk folyamatban van.

A vidéki rendőr és határőr állomány ruházati ellátásának korszerűsítése jegyében Győrben az MN-nel közös ellátású egyenruházati üzlet nyílt.

Jelenleg tárgyalásokat folytatunk a rendőr és tűzoltó ruhák MN egyenruházati boltokban való forgalmazása kérdésében. Amennyiben a feltételekben megállapodtunk, úgy 1986-ban Zalaegerszezen és Szolnokon lesz lehetőség közös árusításra. A belügyi állomány ruházati ellátásához segítséget nyújt még az IM BV és a MOP is.

A BM egyenruházati cikkeket árusító üzletei a Polgári Védelem Országos Parancsnokság polgári fegyveres őri állományának ellátását is biztosítják.

6. *Energiagazdálkodási témakörben a Magyar Néphadsereg főenergetikusa a fegyveres erők és testületek főenergetikusait évente egy alkalommal összehívja. Ez alkalommal a főenergetikusok kölcsönösen tájékoztatják egymást munkájukról.*

Energiagazdálkodási tárgyú belső rendelkezéseink tervezeteit az MN VK Anyagtervezési Csoportfőnökség részére egyeztetés céljából minden esetben megküldtük.

7. *Az iparvédelem területén a HM-mel és a MOP-pal az együttműködés az újítási szabályzatok koordinációja, és a központi újítási feladattervek kölcsönös cseréje útján valósul meg. A hasznosítható újítások átadása illetve átvétele még nem kielégítő. Egy esetben került sor a HM-től nagyobb jelentőségű újítás átvételére.*

8. *A helyi sajátosságok és lehetőségek függvényében területi szerveink gazdasági együttműködése a következő főbb területeken realizálódik:*

- 1984-ben megteremtettük a társszervek gépjárművei BM bázison történő térítéses javításának lehetőségét. A rendőr-főkapitányságok többsége erre vonatkozóan megállapodást kötött a Vám- és Pénzügyőrség, az IM BV és a Munkásőrség helyi szerveivel.

A BM FRÉ gépjármű-szolgálat a végzi a Kossuth Katonai Főiskola páncélozott harci járműveinek javítását.

Megállapodás született a BRFK és a Munkásőrség között gépjárművek térítéses kölcsönadására karhatalmi akciókhoz.

A Központi Vízijármű Szertár és Javítóműhely és az MN Műszaki Csoportfőnökség Hajózási Osztálya között évek óta közvetlen, élő kapcsolat van. Rendszeresen kisegítik egymást a vízi járművek javítása terén, ezáltal gazdaságosabban kihasználják a meglévő szabad kapacitásokat.

- Az étkeztetések kölcsönös igénybevétele a központi szabályozók betartásával - a helyi megállapodások szerint - történik, pl. Budapesten a Munkásőrség és a BV dolgozói részére biztosítunk étkezési lehetőséget, vidéken pedig a társ fegyveres szervek ételmezési szolgálatai nyújtanak segítséget a BM részére. Az MN ételmezési raktára a határőrségi szerveknek térítés ellenében esetenként egyéni ételmisszeresomagokat készít.

- Budapesten és egyes határőrkerületekben a Magyar Néphadsereg ruhatisztító kapacitását igénybe vehetjük.

- A Munkásórség és a BV részére évek óta gyártunk bélyegzőket, a BV pedig számunkra bélyegző farészeket készít.

- A BM és HM különböző megállapodások alapján közös üzemeltetést végez 5 objektumban, pl. Néphadsereg utcában közös elhelyezés, URH objektumok közös használata stb.

- Közös beruházás megvalósítására jött létre megállapodás a HM-mel az Aporháza utcai objektum közmű (gáz, csatorna) ellátására.

9. Az együttműködés továbbfejlesztése

Az Országos Tervhivatal, a Pénzügyminisztérium és a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság ez évben megvizsgálta a fegyveres erők és testületek gazdasági együttműködésének helyzetét.

Az elért eredményeket és a jelentős fejlődést elismerve megállapította, hogy a további előrelépés a fokozottabb kölcsönös információcserén, egymás lehetőségeinek, szükségleteinek megismerésén alapul. Ennek érdekében javasolta, hogy

- konkrétan kell a fegyveres szervezetek egymás tudomására hozni az általuk nyújtható lehetőségeket, és saját - szolgálalmi feladataikat segítő - igényeiket;

- nagyobb önállóság biztosításával erősíteni szükséges a területi szervek tevékenységét;

- fórumot kell adni az együttműködésben szerzett jó tapasztalatoknak, kezdeményezéseknek;

- minden együttműködési területen biztosítani kell a kölcsönös érdekeltséget és az arányos teherviselést;

- erősíteni kell a felsőszintű koordinációs szervezetek - területi szervek irányába ható - kezdeményező, irányító, elszámoló tevékenységét.

E javaslatoknak megfelelően együttműködésünket a következő módon kívánjuk továbbfejleszteni:

- A kötelező egyeztetés körében javaslom, hogy a fejlesztési és korszerűsítési tervek tartalmát megfelelő időben közöljük egymással, kellő határidőt biztosítva az érdemi egyeztetés számára. Ezzel elkerülhetjük a jelentős költségkialakítással járó párhuzamos fejlesztéseket.

- A kapacitások közös létesítése, üzemeltetése, fenntartása és kihasználása érdekében a koordinációt körültekintőbben végezzük, az esetleg társulni szándékozó szerv igényeit is figyelembe véve.

- A vegyvédelmi feladatok végrehajtása érdekében a jövőben is célszerű lenne megállapodást kötni, amely az eddigieken túlmenően terjedjen ki az egyes szervek készletéből kivonásra kerülő eszközök továbbhasznosítására, esetleg más szervek részére történő átadására, valamint a kényszerűségből tovább rendszerben tartott berendezések biztonságtechnikai felülvizsgálatának egyeztetésére is.

- A gépjármű szakterületen vizsgáljuk meg a BM bázisokon történő térítéses gépjármű-javítás további lehetőségeit.

- A speciális, kevésbé kurrens járművek értékesítésekor a társ fegyveres szervek részére célszerű lenne elővásárlási jogot biztosítani.

- Az állóeszközök használatból történő kivonása során a felszabaduló ingatlanok kezelői jogának más fegyveres szerv részére történő átadásával, átengedésével kapcsolatos egyeztetés minden esetben kerüljön végrehajtásra.

- A ruházati szakterületen keressük meg az együttműködés kiszélesítésének lehetőségeit, a sűrke ruházat (rendőr, tűzoltó, BV) egységes rendszerben történő beszerzése, a keki és a sűrke egyenruhát egyaránt árusító közös boltok létrehozása, illetve üzemeltetése, valamint az egyenruházati alapanyag és fazon egységesítése tekintetében.

- Fontosnak tartom, hogy az energiagazdálkodás terén is növekedjen a kölcsönös tapasztalatcserék száma, jobban mélyüljön el és legyen szervezettebb egymás szakmai tevékenységének és körülményeinek megismerése, valósuljon meg a belső rendelkezések előzetes koordinációja.

- Az újító mozgalom eredményeinek hatékonyabb felhasználása érdekében tovább kell szélesíteni az újítások átadás-átvételének gyakorlatát.

- Lényeges előrelépésre lenne szükség a fegyvermesteri és vegyivédelmi műmesteri képzés terén. Korábban tárgyalások folytak az MN Fegyverzeti, valamint a Vegyivédelmi Szolgálati Főnökséggel arról, hogy a fegyvermesteri és a vegyivédelmi képzés az MN által rendezett tanfolyamok keretében történjen. Intézményesített megoldás nem született, mivel a BM igények és a HM által támasztott követelmények összehangolása nem végeződött.

Jelenleg a szakképzési feladatokat a BM Továbbképző Tanfolyam Parancsnokság oktatói és az Anyagi és Technikai Csoportfőnökség Technikai Osztályának előadói látják el, a gyakorlati oktatás pedig a BM BEK Központi Fegyverzeti és Technikai Szertárban, illetve a személyes és jó munkakapcsolatok révén az MN javítóbázisain történik. Szükség lenne e problémakörben további egyeztetések lefolytatására.

- A fegyveres szervek és testületek közötti együttműködést közép és alsóbb vezetői szinten is előbbé kellene tenni. Ennek érdekében javasolom, hogy az illetékes szakszolgálati vezetők évente legalább egy alkalommal találkozzanak és egyeztessék a feladatokat, tájékoztassák egymást.

Megítélésünk szerint a fegyveres erők és testületek, valamint a rendészeti szervek gazdasági együttműködésének rendjét szabályozó rendelkezések megteremtették tevékenységünk alapjait és kellő támpontot adnak a jövőben is közös feladataink végrehajtásához. Ennek figyelembevételével elsődleges cél a meglévő előírások tartalommal való kitöltése, az együttműködés folyamatos és minden lényeges kérdésre kiterjedő megvalósítása.